

Εκδήλωση της Κίνησης Πολιτών για μια Ανοιχτή Κοινωνία, με θέμα:
"Πολυνομία-Κακονομία-Ανομία: Ποιος ο δρόμος της ανόρθωσης;"
Περίληψη ομιλίας κ. **Παναγιώτη Τσούκα, Παρέδρου ΣτΕ**

Τα αίτια της πολυνομίας είναι αφ' ενός η εκτεταμένη και έντονη νομοθετική παρέμβαση του κράτους στην κοινωνία και την οικονομία, αφ' ετέρου η επανειλημμένη νομοθετική ρύθμιση ήδη νομοθετικά ρυθμισμένων αντικειμένων καθώς και η άτακτη, ασταθής και πλημμελή νομοθέτηση.

Η εκτεταμένη και έντονη νομοθετική παρέμβαση του κράτους στην κοινωνία και την οικονομία ανάγεται στις νέες περί κράτους, ανθρώπου και νόμου αντιλήψεις που βαθμιαία, εν μέρει ορμώμενες από το τελευταίο τέταρτο του 19^{ου} αιώνα, διαμορφώθηκαν και επικράτησαν στη βιομηχανική Δύση.

Από την άλλη, η επανειλημμένη νομοθετική ρύθμιση ήδη νομοθετικώς ρυθμισμένων αντικειμένων οφείλεται όχι μόνο στην, συχνά πλέον ταχεία, μεταβολή των δεδομένων υπό τις οποίες εκώρησε η παλαιά νομοθετική ρύθμιση αλλά, το πιο συχνά, οφείλεται, όπως και η άτακτη, ασταθής και πλημμελής νομοθέτηση, είτε στη άγνοια ή αδιαφορία του νομοθέτη να νομοθετεί επιμελημένα και ορθά είτε/και στην πολιτική του αδυναμία να αρνηθεί, ίσως δε και στην πολιτική του προθυμία να ικανοποιεί, κατ' ανάγκη αποσπασματικά, τα δεκάδες εκατοντάδες ποικίλα (συγκρουόμενα μεταξύ τους ή με άλλα ήδη, άλλοτε, υποβληθέντα και ικανοποιηθέντα), αιτήματα ποικίλων επαγγελματικών, οικονομικών, κοινωνικών ομάδων, ή ακόμα και ατόμων που χωρίς να είναι πάντοτε ιδιαίτερος ισχυρά, μπορούν, πάντως, να προκαλέσουν προς όφελός τους τη δράση του νομοθέτη.

Η, καθ' ο μέρος οφείλεται στις σύγχρονες λειτουργίες του κράτους, αναπόφευκτη πολυνομία επιτείνεται από το πλήθος των ποιοτικά κακών νόμων. Των νόμων δηλαδή με διατάξεις που είναι γλωσσικώς αφρόντιστες, γραμματικώς - συντακτικώς εσφαλμένες, νοηματικά ασαφείς ή αμφίσημες, με διατάξεις που βρίσκονται σε αντίφαση με άλλες διατάξεις του ιδίου ή άλλων νομοθετημάτων, με διατάξεις που έχουν

ξεπερασθεί από τον χρόνο και τις αλλαγές που αυτός επέφερε, ώστε να βρίσκονται πλέον σε αντινομία με δικαιοϊκές αξίες που διατρέχουν εκτεταμένα πεδία της έννομης τάξης, στα οποία οι διατάξεις αυτές ανήκουν, με διατάξεις που είναι άδικες, και, τέλος με διατάξεις που είναι ατελέσφορες προς επίτευξη των σκοπών που ενέπνευσαν την θέσπισή τους.

Η νομοθεσία περί ΑΕΙ, ΕΣΥ, ΑΣΕΠ, ανωτάτων στελεχών της Δημοσίας Διοικήσεως, ως επίσης και προπάντων η φορολογική και η κοινωνικοασφαλιστική νομοθεσία αποτελούν ελάχιστα μόνο από τα κυριολεκτικώς άπειρα παραδείγματα άτακτης, ασταθούς και νομοτεχνικά πλημμελούς ή και εξοργιστικά κακής νομοθέτησης στην Ελλάδα.

Περαιτέρω, το ν.δ. της 17.7/13.8.1923 «περί ειδικών διατάξεων περί ανωνύμων εταιρειών», το πρόσφατο αρ. 85§1 του Ν. 3542/2007 περί οδηγίσεως φορτηγών αυτοκινήτων άνευ την κατά νόμον αδείας καθώς και ο Ν. 3037/2002 «περί απαγορεύσεως παιγνίων» αποτελούν ενδεικτικά, αλλά εκφραστικά παραδείγματα ολιγωρίας και εξοργιστικής αβελτηρίας του νομοθέτη.

Ο Νόμος δεν είναι ένα τεχνικό μέσο ρυθμίσεως όπως αυτά των χειρονακτών τεχνιτών. Δηλαδή δεν είναι καθ' εαυτό ουδέτερο, υποκείμενο μόνο, εν δυνάμει, στις ποικίλες χρήσεις, στις οποίες το υποβάλλει ο χειριστής του. Είναι το μέσο που ενσωματώνει τα γνώρισμα του δημιουργού του, του χρήστου του, του προς ρύθμιση αντικειμένου για το οποίο προορίζεται, αλλά και τα γνώρισμα εκείνων στους οποίους απευθύνεται.

Ακριβώς γι' αυτό, ο νόμος στην Ελλάδα φέρει στο σώμα του και επιβαρύνεται ανυπόφορα κατά την εφαρμογή του με το μείζον γνώρισμα – που συνιστά και το μέγιστο πρόβλημα – της ελληνικής κοινωνίας, σήμερα: την όλο και πιο εκτεταμένη και έντονη έλλειψη εμπιστοσύνης του Κράτους προς τους πολίτες του, των πολιτών προς το Κράτος τους και τους συμπολίτες τους, δηλαδή όλων προς όλα. Αυτό το πρόβλημα ο νόμος όχι μόνο δεν μπορεί να αντιμετωπίσει, αλλά είναι μέρος του, συναυτουργός και θύμα του.